

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΜΕ ΕΙΚΑΣΤΙΚΟΥΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΕΣ

Δημιουργικές Συνεργασίες Δημοτικών Σχολείων με Εικαστικούς Καλλιτέχνες

Τίτλος ενότητας: «Ζωντανεύοντας» το σχολείο μου: μια εικαστική ματιά στο φυσικό και τεχνητό περιβάλλον γύρω μου (*Εικαστικό βοτανολόγιο Δ' - Σχολείο σε κίνηση ΣΤ'*)

Θεματική Περιοχή: Χώρος-Τόπος/Πολιτισμός της Εικόνας

Βαθμίδα: 2/3 Τάξεις: Δ' και ΣΤ'

Διάρκεια: 4 X 80λεπτα μαθήματα (για κάθε τάξη)

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Η ενότητα επικεντρώνεται στην εικαστική απόδοση του φυσικού και τεχνητού περιβάλλοντος του σχολείου, έχοντας ως σημείο αναφοράς την περιβαλλοντική πολιτική του σχολείου (*Ανάπλαση σχολικής αυλής*). Η Εικαστική Αγωγή έρχεται να «ντύσει» δημιουργικά τις ιδέες των παιδιών, δίνοντας τους την ευκαιρία να «δουν», να «μυρίσουν», να «ζήσουν» τον περιβάλλοντα χώρο του σχολείου μέσα από μια άλλη οπτική. Ο βοτανόκηπος του σχολείου και η ανάγκη αναζωογόνησής του καθώς και το κτίσμα του σχολείου (παλαιό και σύγχρονο) αποτελούν τις βασικές πηγές έμπνευσης. Συγκεκριμένα, τα παιδιά ασχολούνται με την τεχνική της φωτογραφίας και της ηλεκτρονικής επεξεργασίας δεδομένων για τη δημιουργία βιβλίου και ταινίας μικρού μήκους με τη χρήση των επεξεργασμένων τους φωτογραφιών.

Στόχοι ενότητας

Δ' τάξη

- 1.3.1 Να αναπαριστούν στοιχεία από το φυσικό περιβάλλον του σχολείου (βότανα) χρησιμοποιώντας ποικίλους τρόπους
- 1.4.1. Να αξιοποιούν το άμεσο περιβάλλον του σχολείου (βοτανόκηπος) για εντοπισμό, συλλογή, παρατήρηση και εικαστική επεξεργασία
- 1.9.1. Να αξιοποιούν τις φωτογραφίες ως μέσο καταγραφής δεδομένων και ως μέσο εικαστικής επεξεργασίας
- 2.1.1. Να εντοπίζουν μορφολογικά και δομικά στοιχεία στα βότανα που παρατηρούν (περίγραμμα, σχήμα, χρώμα, αποχρώσεις)
- 3.2.3. Να χρησιμοποιούν υλικά (μολύβια, πένακια, μαρκαδόρους, tissue paper) και τεχνικές (σύνθεση εικόνας με επικάλυψη, κολλάζ, ζωγραφική, φωτογραφία, χρήση λογισμικού) για την παραγωγή ατομικών και ομαδικών έργων
- 3.4.1. Να μετασχηματίζουν εικόνες με τη χρήση μικτής τεχνικής και ψηφιακής επεξεργασίας
- 4.1.1. Να εκφράζουν τις απόψεις τους για τα δικά τους έργα και των συμμαθητών τους
- 5.1.2. Να χρησιμοποιούν διαδικασίες προώθησης των εικαστικών έργων (παρουσιάσεις, διαθεματική αξιοποίηση)

Στ' τάξη

- 1.10.1. Να χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες (φωτογραφική, λογισμικό πρόγραμμα παραγωγής ταινιών) για παραγωγή κινούμενης εικόνας/ταινίας
- 1.3.2 Να παρατηρούν το κτίριο του σχολείου και να εντοπίζουν σχήματα
- 2.1.1. Να αξιοποιούν το σχήμα, το χρώμα, την κίνηση, τη φόρμα, την επανάληψη στην επεξεργασία σταθερής εικόνας
- 3.2.2. Να χρησιμοποιούν την τεχνική της απλοποίησης των αντικειμένων (εντοπισμός σχημάτων)
- 4.1.1. Να παρουσιάζουν τα στάδια που ακολούθησαν για τη δημιουργία της ταινίας
- 5.1.1 Να αξιοποιούν την ταινία ως μέσο ενημέρωσης του υπόλοιπου σχολείου και των γονέων

Πορεία Ενότητας

Εικαστικό βοτανολόγιο (Δ' τάξη)

Μάθημα 1

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Παρουσίαση βοτάνων

Η εκπαιδευτικός προβληματίζει τα παιδιά για τον τρόπο που θα μπορούσαν να αναπαραστήσουν εικαστικά τα βότανα του σχολικού τους κήπου. Συζητούν για διάφορους τρόπους (π.χ. ζωγραφική, κολλάζ, φωτογράφιση). Στη συνέχεια η εικαστικός Μαρία Ιωάννου παρουσιάζει στα παιδιά 8 γλαστρούλες με βότανα και με τη βοήθεια μιας παρουσίασης στον υπολογιστή, γνωρίζουν τα πιο κάτω είδη: σαντολίνα, ρίγανη, φασκόμηλο, αχίλλεια, λεβάντα, λουίζα, κιούλι. Γίνεται παράλληλα αναφορά στον βοτανόκηπο του σχολείου στον οποίο υπάρχουν ήδη φυτεμένα κάποια είδη.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Σχέδια με παρατήρηση βοτάνων

Δίνονται σε κάθε ομάδα δύο γλαστρούλες με βότανα. Τα παιδιά τα παρατηρούν με μεγεθυντικούς φακούς και τα ζωγραφίζουν με μολύβι και πένακι σε χαρτί Α5. Η εικαστικός δείχνει δικά της σχέδια για βότανα και επεξηγεί διάφορες τεχνικές.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Φωτογράφιση σχεδίων

Η εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά να βγάλουν φωτογραφίες των έργων τους. Υπάρχει στη βεράντα της τάξης τριπόδι με στερεωμένη φωτογραφική μηχανή και η εκπαιδευτικός δείχνει στους μαθητές τον χειρισμό της.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 4: Φύτεμα στον βοτανόκηπο

Τα παιδιά με τη βοήθεια της εικαστικού και της εκπαιδευτικού φυτεύουν τα βότανα στον βοτανόκηπο του σχολείου.

Μάθημα 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Γνωριμία με το έργο της εικαστικού

Η εικαστικός Μαρία Ιωάννου παρουσιάζει το έργο της. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις δημιουργίες της με κολλάζ (χρήση δαντέλας, υφάσματος, κλωστής, γάζας).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Δημιουργία κολλάζ

Τα παιδιά προτείνουν ιδέες για να δημιουργήσουν έργα με διάφορες τεχνικές και καταλήγουν στην τεχνική του κολλάζ. Η εικαστικός και η εκπαιδευτικός ενθαρρύνουν τα παιδιά να δημιουργήσουν κολλάζ σε καινούριες επιφάνειες αξιοποιώντας φωτοτυπίες των έργων τους και υλικά όπως υφάσματα, κλωστές και χαρτόνια με διαφορετικές υφές.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Φωτογράφιση έργων

Τα παιδιά με την καθοδήγηση της εκπαιδευτικού φωτογραφίζουν τα τελειωμένα έργα τους.

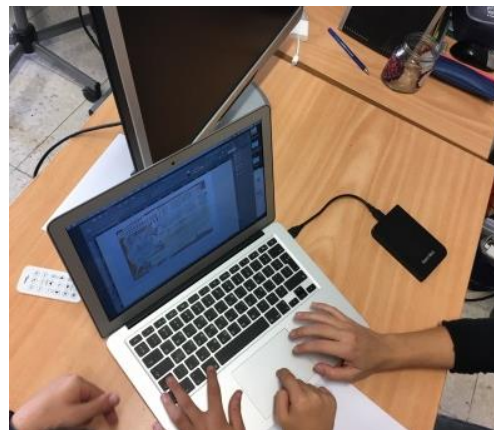
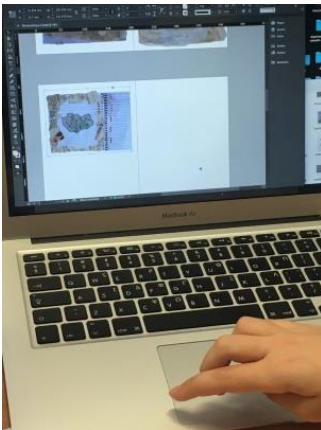

Μάθημα 3

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Γνωριμία με την εικαστικό

Τα παιδιά γνωρίζουν την εικαστικό Νατάσα Χαραλάμπους. Μέσα από συζήτηση τους εξηγεί τους τρόπους με τους οποίους θα επεξεργαστούν τα έργα τους με τη βοήθεια της τεχνολογίας ούτως ώστε να δημιουργήσουν ένα βιβλιάρaki.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Ηλεκτρονική επεξεργασία σχεδίων

Εμφανίζεται στον προβολέα το πρόγραμμα, στο οποίο θα δουλέψουν με την εικαστικό ούτως ώστε όλα τα παιδιά να παρακολουθούν τη διαδικασία. Το κάθε παιδί καλείται με τη σειρά στην έδρα και με τη βοήθεια της εικαστικού επεξεργάζονται ηλεκτρονικά τα σχέδιά τους στο πρόγραμμα InDesign.

Παράλληλα, τα παιδιά συνεχίζουν να δουλεύουν στα έργα του προηγούμενου μαθήματος.

Μάθημα 4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Παρουσίαση τεχνικών βιβλιοδεσίας

Η εικαστικός Νατάσα Χαραλάμπους παρουσιάζει ιδέες βιβλιοδεσίας και δείγματα της δικής της δουλειάς.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Παρουσίαση του εικαστικού βοτανολογίου

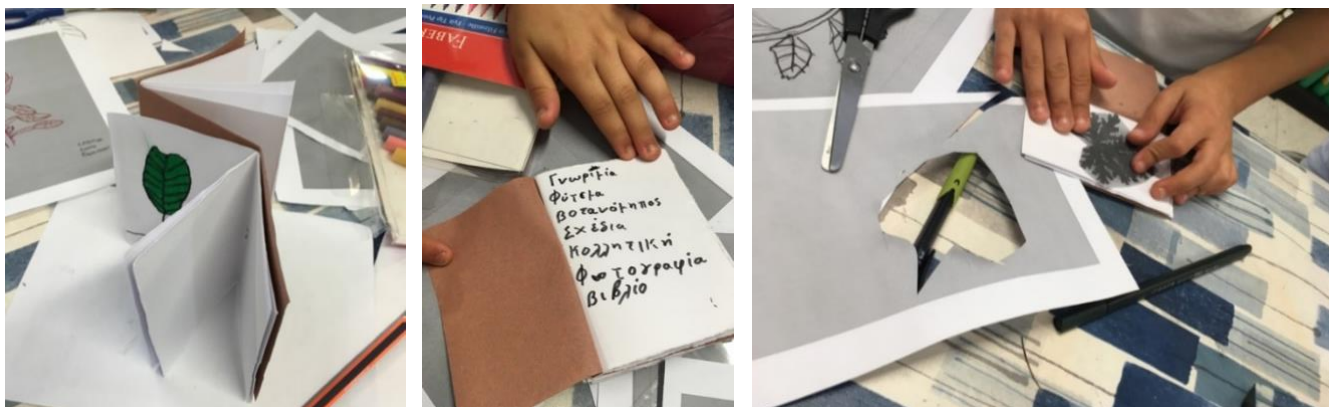
Η εικαστικός επεξηγεί πώς γίνεται το τελικό δέσιμο ενός βιβλίου. Παρουσιάζεται ένα δείγμα τελικού βιβλίου από την εικαστικό, το οποίο φτιάχτηκε αξιοποιώντας τα ηλεκτρονικώς επεξεργασμένα έργα των παιδιών και δέθηκε με ειδική τεχνική βιβλιοδεσίας.

Τα σχέδια των παιδιών ταξινομήθηκαν σε τρεις ενότητες (λεβάντα/κιούλι, φασκόμηλο/σαντολίνα, ρίγανη/λουίζα) και μετά την ηλεκτρονική επεξεργασία, τυπώθηκαν έγχρωμα σε ειδικό χαρτί. Η διαμόρφωση του εξωφύλλου και το δέσιμο έγιναν δια χειρός της εικαστικού. Φτιάχτηκε από την εικαστικό περιορισμένος αριθμός βιβλίων για σκοπούς προώθησης της εργασίας των παιδιών (βλέπε Παραρτήματα Βοτανολόγιο 1, 2, 3).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Η εμπειρία μας σε βιβλίο

Τα παιδιά ενθαρρύνονται να δημιουργήσουν ένα αυτοσχέδιο βιβλιάρaki στο οποίο να παρουσιάζουν με λόγια και εικόνες την όλη εμπειρία τους με την παρατήρηση των βοτάνων και την εικαστική δημιουργία. Εργάζονται με χαρτί και κολλάζ.

Το τελικό έργο όπως παρουσιάζεται στο σχολείο:

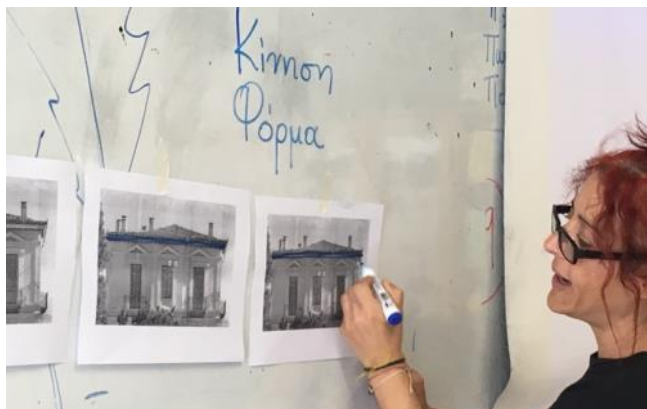

Σχολείο σε κίνηση (ΣΤ' τάξη)

Μάθημα 1

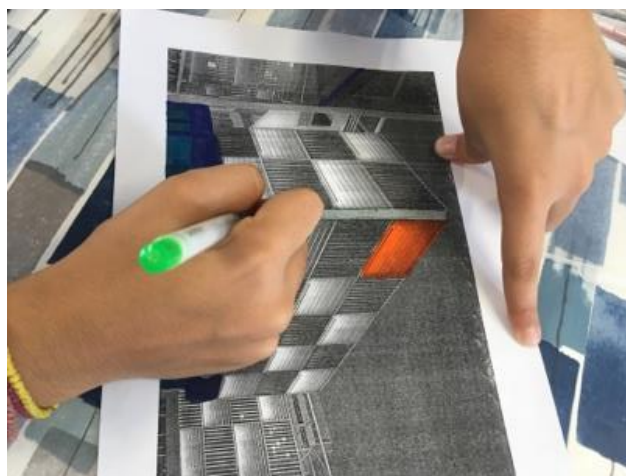
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Επεξήγηση της έννοιας κινούμενη εικόνα

Τα παιδιά προβληματίζονται πως μπορούν να «ζωντανέψουν» μια δισδιάστατη εικόνα. Η εικαστικός Μαρία Ιωάννου επεξηγεί με παραδείγματα πώς μπορούμε να δώσουμε κίνηση σε μια σταθερή εικόνα.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Εντοπισμός σχημάτων σε εικόνες

Δίνονται στα παιδιά φωτοτυπημένες εικόνες από διάφορα κτίρια και καλούνται να εντοπίσουν σχήματα τα οποία παρουσιάζουν κάποιο ενδιαφέρον και τα οποία θα μπορούσαν να μπουν σε μια ταινία. Επεξηγείται στα παιδιά ότι μπορούν να κάνουν περίγραμμα στα σχήματα ή να γεμίσουν την επιφάνεια. Αποφασίζεται συλλογικά να δώσουν κίνηση σε φωτογραφίες που αφορούν το σχολικό κτίριο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Φωτογράφιση χώρων του σχολείου

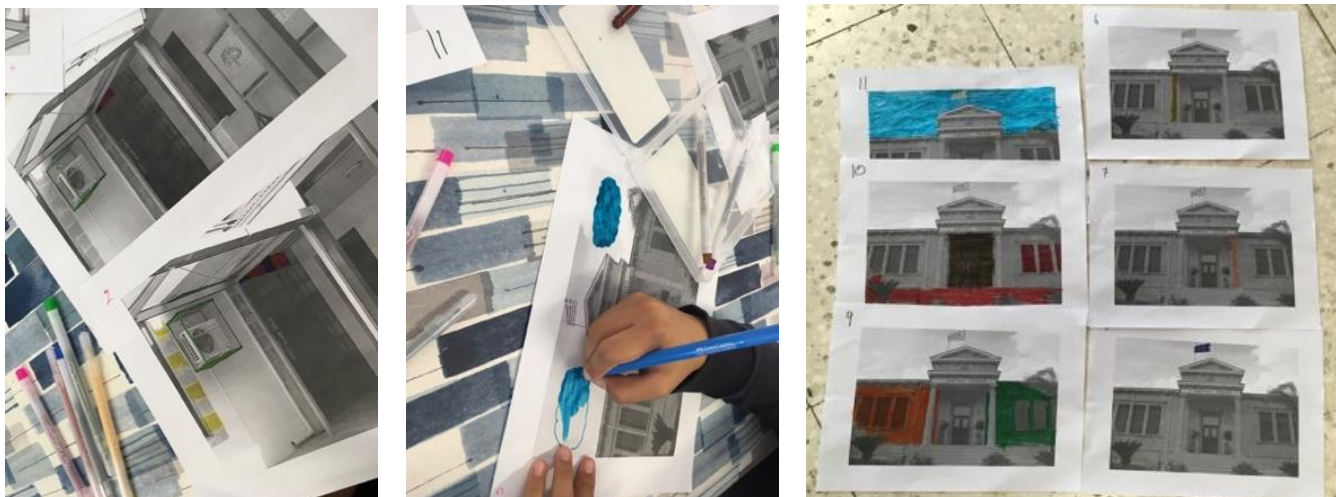
Παράλληλα με τη δραστηριότητα 2, η κάθε ομάδα μετά από κλήρωση επιλέγει ένα χώρο του σχολείου για φωτογράφιση. Με τη συνοδεία της εικαστικού, η κάθε ομάδα μεταβαίνει στον δικό της χώρο και το κάθε παιδί βγάζει τη δική του φωτογραφία χρησιμοποιώντας δύο επαγγελματικές φωτογραφικές μηχανές: της εκπαιδευτικού και της εικαστικού.

Μάθημα 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Επεξήγηση της διαδικασίας επεξεργασίας των φωτογραφιών

Μετά από επιλογή μίας φωτογραφίας μεταξύ των φωτογραφιών που έβγαλαν τα παιδιά, δίνονται στο κάθε ένα έντεκα αντίγραφα για να κάνουν τις δικές τους παρεμβάσεις. Τα παιδιά μπορούν να κάνουν περιγράμματα στα σχήματα, να τα γεμίσουν με χρώμα ή και να προσθέσουν κάποιο καινούριο στοιχείο.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Φωτογράφιση των έργων

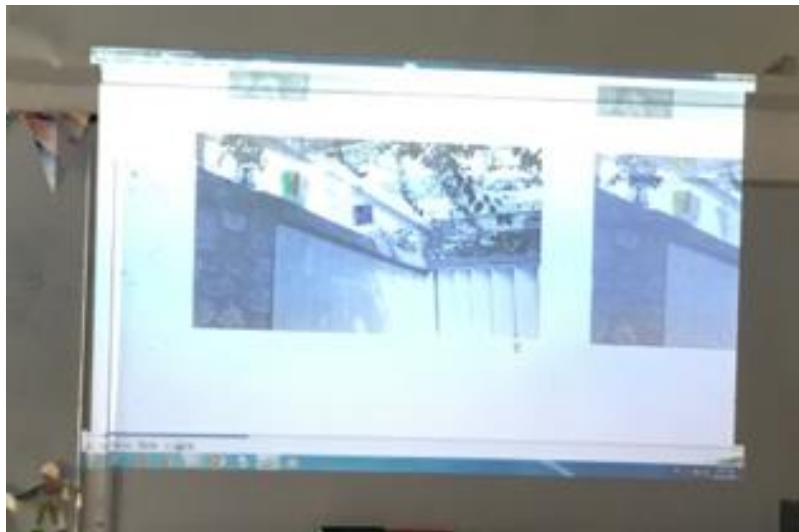
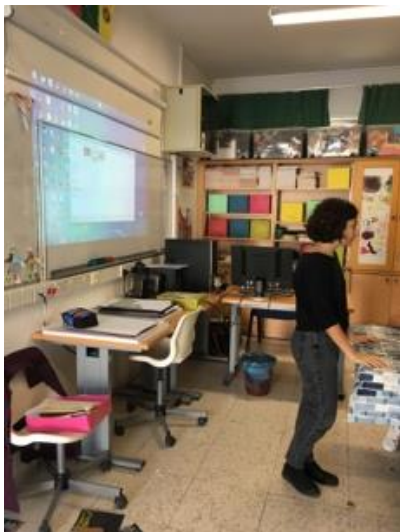
Στη βεράντα έξω από την τάξη, τοποθετείται τριπόδι φωτογραφικής. Τα παιδιά με τη βοήθεια της εικαστικού φωτογραφίζουν τα έργα τους. Δημιουργείται στο πάτωμα πάνω σε χαρτί ένα ειδικό πλαίσιο με foam board ούτως ώστε να στερεώνεται πάνω η κάθε εικόνα και να μην κινείται τη στιγμή της φωτογράφισης.

Μάθημα 3

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Γνωριμία με την εικαστικό

Η εικαστικός Νατάσα Χαραλάμπους συστήνεται στους μαθητές παρουσιάζοντας προηγούμενες της δουλειές στον τομέα της παραγωγής ταινιών μικρού μήκους.

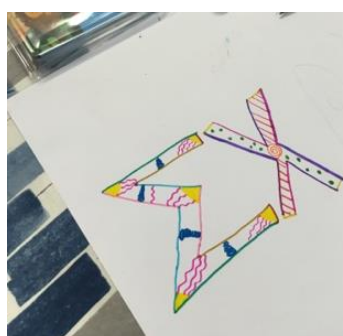
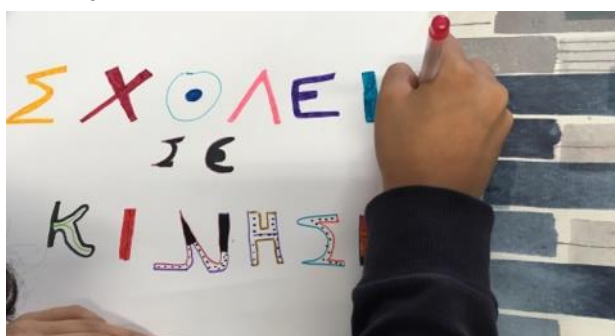
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Φωτογράφιση των έργων

Τα παιδιά συνεχίζουν να δουλεύουν με την επεξεργασία των φωτοτυπιών και τη φωτογράφιση των έργων τους με τη βοήθεια της εικαστικού.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 3: Επεξεργασία του τίτλου

Συζητούνται κάποιες ιδέες για τίτλο της ταινίας και σχεδιάζονται σε χαρτί με σκοπό να επιλεγεί ο κατάλληλος, ο οποίος και θα φωτογραφηθεί.

Μάθημα 4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 1: Ηλεκτρονική επεξεργασία φωτογραφιών

Επεξηγείται από την εικαστικό η διαδικασία ηλεκτρονικής επεξεργασίας των φωτογραφιών καθώς και ο τρόπος μουσικής επένδυσης, τοποθέτησης τίτλου/συντελεστών. Η κάθε ομάδα παιδιών βλέπει τις φωτογραφίες της στον υπολογιστή και κάνει τις επιλογές της. Η διαδικασία παρακολουθείται από όλα τα παιδιά στον προβολέα της τάξης. Χρησιμοποιείται το επαγγελματικό λογισμικό πρόγραμμα Adobe Premier Pro. Η τελική ταινία παρουσιάζεται σε μεταγενέστερο στάδιο κατά τη διάρκεια του μαθήματος (βλέπε Παράρτημα Ταινία).

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ 2: Δημιουργία κολλάζ

Τα παιδιά παράλληλα αξιοποιούν διάφορες ανατυπώσεις φωτογραφιών του σχολείου και δημιουργούν ένα δικό τους κολλάζ ως επιστέγασμα της εμπειρίας που είχαν ως τώρα.

Σχολείο: Δημοτικό Σχολείο Αραδίππου Α΄

Σχεδιασμός/Εφαρμογή Μαθήματος: Χριστίνα Γαβριηλίδου

Εικαστικοί: Μαρία Ιωάννου, Νατάσα Χαραλάμπους

Υποστήριξη: Νικολέτα Αυγουστή, Σύμβουλος Τέχνης

Εποπτεία: Νίκος Παπανικολάου, Τερέζα Λαμπριανού, ΕΔΕ Τέχνης

Σχολική Χρονιά: 2018-2019